

NVBR Inventarisatie 10 maart 2009

Onderwerp: Inventarisatie Objectportofonie DMO vraagstukken

Initiatiefnemer: Stephan Wevers

Ondersteund door: Jan-Willem van Aalst, Harold Menning en Guus Zijlstra

Achtergrond en doel van de inventarisatie

Wat is beoogd: inventarisatie DMO problematiek

Het draadloze digitale netwerk C2000 is ontworpen en gerealiseerd ten behoeve van de hulpdiensten voor dekking buitenshuis. Dit netwerk garandeert 95% dekking buiten objecten (De TMO ("trunk") modus, communicatie via de masten van het netwerk). Met een huidige TMO dekking van meer dan 97% gebruiken *alle* brandweerkorpsen dit digitale netwerk voor spraak naar tevredenheid.

Er is echter ook behoefte aan binnenshuisdekking ontstaan. Daartoe is door BZK naast de TMO modus de DMO modus geïntroduceerd voor digitale communicatie van portofoon naar portofoon. Door een aantal regio's wordt al enige tijd problemen met ontvangst in de DMO modus gerapporteerd. Voor verschillende korpsen binnen vijf regio's korpsen gaven de problemen aanleiding om de objectportofonie middels analoge portofoons te doen. *Deze korpsen gebruiken dus C2000 (digitaal) voor dekking buiten, en analoge portofoons voor objectportofonie in objecten.*

Over deze problemen en keuzes is in februari 2009 door journalisten gepubliceerd. Dit heeft geleid tot onduidelijke beeldvorming, omdat de suggestie wordt gewekt dat Brandweer Nederland ontevreden zou zijn over het C2000 netwerk als geheel. De problematiek heeft echter weinig tot niets met het C2000 netwerk zelf te maken.

De NVBR was al vanaf medio januari bezig met een inventarisatie van de daadwerkelijke problematiek in de DMO communicatiemodus en analoge alternatieven. Het betreft een inventarisatieronde langs de 25 regionale brandweerkorpsen in Nederland.

Deze inventarisatie is een quickscan, wat niet hetzelfde is als een nulmeting. Deze inventarisatie vond plaats van 18 januari 2009 tot 10 maart 2009. Deze notitie beschrijft de uitkomsten van die inventarisatie. De quickscan is beeldvormend bedoeld.

Doelgroepen van de inventarisatie

De uitkomsten van de inventarisatie zijn bedoeld voor de volgende doelgroepen:

- 1) De raad van Regionaal Commandanten, om monodisciplinair sturing te kunnen geven op de problematiek;

- 2) Het Ministerie van BZK, als input voor de beleidslijn van de Minister in dezen.

Scope van de inventarisatie

De scope (bereik) van de inventarisatie is als volgt:

- De inventarisatie richt zich op de spraakcommunicatie *in/onder objecten* van portofoon naar portofoon. Dit voor zowel digitale portofoons (DMO modus) en analoge portofoons;
- De buitenhuisdekking van C2000 in TMO modus werkt naar tevredenheid en behaalt de afgesproken normen, en valt als zodanig *buiten* de scope van deze inventarisatie.
- Ten behoeve van bekende problemen met dekking binnen belangrijke objecten is door BZK een Special Coverage Location (SCL) regeling ingesteld. Voor (complexe) objecten in deze regeling zijn speciale maatregelen voor dekking binnen het object getroffen. *De SCL regeling valt buiten de scope van de inventarisatie.* In de bijlage zijn er wel observaties en opmerkingen over opgenomen. Vanuit de RRC is ook behoefte aan inzicht op dit onderwerp.
- Onderzoek naar het gebruik van verschillende frequenties (zowel UHF als VHF) valt buiten de scope van de inventarisatie.
- De inventarisatie is op regionaal niveau uitgevoerd.

Aanpak van de inventarisatie

De inventarisatie is uitgevoerd door de NVBR programmacoördinatoren van de programma's Informatiemanagement (Jan-Willem van Aalst/Guus Zijlstra) en Brandweezorg (Harold Menning). Woordvoerder over de inventarisatie is de programmaleider Brandweezorg: Stephan Wevers.

Voor de inventarisatie zijn de informatiemanagers van de 25 brandweerregio's benaderd met de volgende vragen:

- 1) Welke problemen ervaart jouw regio met digitale communicatie (met name de DMO modus)?
- 2) Welke problemen ervaart jouw regio met analoge portofoons met dekking binnen objecten?
- 3) Waar zijn de exacte probleemlocaties? Specificeer zo duidelijk mogelijk wat er fout gaat.
- 4) Welke behoefte bestaat er aan oplossingen voor eventuele problemen?

Respons vanuit de regio's

De volgende brandweerregio's hebben gereageerd op bovenstaande vragen:

Friesland; Groningen; IJsselland; Twente; Noord- en Oost-Gelderland; Gelderland-Midden; Gelderland-Zuid; Utrecht; Kennemerland; Zaanstreek-Waterland; Amsterdam-Amstelland; Gooi- en Vechtstreek; Haaglanden; Hollands Midden; Rotterdam-Rijnmond; Zuid-Holland-Zuid; Zeeland; Midden- en West-Brabant; Brabant-Noord; Zuidoost-Brabant; Limburg-Noord; Flevoland. Dit zijn 22 van de 25 regio's.

Van het merendeel van deze regio's is een reactie binnengekomen die is opgesteld door de regionaal informatiemanager samen met het hoofd repressief optreden.

Van overige regio's is na herhaald schriftelijk en telefonisch verzoek geen reactie binnengekomen.

BZK heeft ook de VtS-PN/UMS verzocht om bij te dragen aan de resultaten van de inventarisatie. Per 10 maart 2009 was hier nog geen antwoord op.

Conclusies van de inventarisatie

Inhoudelijk over dekkingsproblematiek

1. Over dekking buiten objecten, door het gebruik in TMO modus¹ (C2000 masten), is door geen enkele respondent een zwaarwegende klacht of groot probleem gemeld. In Noord- en Oost-Gelderland wordt wel melding gemaakt van enkele plekken in het bos waar geen TMO dekking is en Zuid-Holland-Zuid heeft onvoldoende buitenhuisdekking op plekken in de Hoekse Waard. Dat geldt daar overigens net zo voor mobiele telefoons.
2. Over dekking binnen complexe objecten, in DMO modus (van portofoon naar portofoon), worden wel problemen gemeld. De omvang en aard van de gemelde problematiek verschilt echter van regio tot regio:
 - a. Zes regio's melden dat er geen problemen zijn met het gebruik van DMO. Regio IJsselland en Gelderland-Zuid melden dat er in DMO geen dekkingsproblemen bekend zijn; Hollands Midden en Brabant-Noord melden dat alle daar bekende DMO problemen nu zijn opgelost. Limburg-Noord en Twente hebben geen noemenswaardige DMO problemen.
 - b. Veertien regio's melden actuele dekkingsproblemen in DMO modus in onder andere complexe objecten met veel beton en staalconstructies, zoals parkeergarages, en objecten met stralingsaspecten zoals ziekenhuizen.
 - c. In zeven regio's zijn vergelijkende tests gedaan tussen DMO en analoge objectportofonie. In vijf regio's heeft dit geleid tot het gebruik van analoge objectportofonie bij korpsen binnen die regio's: korpsen in Gelderland-Midden, Rotterdam-Rijnmond en Zuidoost-Brabant zijn overgestapt van DMO naar analoge; de regio's Amsterdam-Amstelland en Utrecht hebben nooit DMO in de praktijk gebruikt. Een exact aantal lokale korpsen dat analoge objectportofonie gebruikt heeft deze quick scan niet opgeleverd. Dit vereist nader onderzoek.
 - d. De vijf genoemde regio's rapporteren geen problemen met analoge objectportofonie. De regio Rotterdam-Rijnmond concludeert uit eigen onderzoek dat analoge portofoons niet beter functioneren dan de beste digitale portofoon. Een deel van deze regio gebruikt wel tijdelijk analoge objectportofonie.
 - e. Korpsen binnen twee regio's (Zaanstreek-Waterland en Flevoland) hebben het voornemen om over te stappen op analoge objectportofonie vanwege de problemen die zij met DMO ondervinden.

Algemene conclusies uit de inventarisatie

De NVBR concludeert het volgende uit de inventarisatie.

- a. Alle korpsen in Nederland maken naar tevredenheid gebruik van het C2000 netwerk voor dekking buiten objecten in TMO modus.

¹ Zoals eerder vermeld valt dit buiten de scope van de inventarisatie, maar gezien het aantal opmerkingen hierover vermelden we deze conclusie toch.

- b. Kijkend naar de resultaten concluderen we dat 16 van de 25 regio's problemen signaleren met DMO, waarvan 14 in de praktijk en 2 in testsetting. De omvang van de problemen op lokaal niveau vereist nader onderzoek.
- c. Er bestaan onderzoeken naar de werking van DMO ten opzichte van analoge apparatuur (ISC, TNO, Rotterdam-Rijnmond, Utrecht, Amsterdam-Amstelland), maar de onderzoeksresultaten spreken elkaar tegen.
- d. Wat wel feitelijk geconcludeerd kan worden is dat het tot onrust leidt bij operationele diensten. Alle partijen zouden gebaat zijn bij een onafhankelijk onderzoek waar eenduidige conclusies uit komen.

Wat betekenen de conclusies voor de brandweerregio's?

De inventarisatie geeft een dermate gevarieerd beeld, dat geen éénduidige conclusie te trekken is voor alle brandweerregio's over het gebruik van DMO digitaal of analoog voor de dekking in/onder objecten. Wel is duidelijk dat het merendeel van de regio's aangeeft problemen te ondervinden met objectportofonie in DMO modus en dat dit op landelijke schaal onrust veroorzaakt. Regio's zouden baat hebben bij een onafhankelijk onderzoek op landelijke schaal, dat gericht is op het inzicht krijgen in (a) de omvang en aard van de problematiek en (b) onafhankelijk vergelijkend onderzoek tussen prestaties analoog en digitaal en (c) indien nodig en mogelijk onderzoek naar de technische mogelijkheden om DMO te verbeteren.

Wat betekenen de conclusies voor de NVBR?

Voor de NVBR betekent deze inventarisatie dat er geen compleet, landelijk actueel overzicht bestaat van deze problematiek. De aard van de problematiek (veiligheid manschappen) is echter zodanig dat de behoefte aan dat overzicht wel aanwezig is.

De NVBR stelt de volgende marsroute voor:

- Aanbieden inventarisatie aan RRC, om monodisciplinair sturing te kunnen geven op de problematiek;
- Aanbieden inventarisatie document aan BZK en IOOV, begeleid met een verzoek tot een onafhankelijk onderzoek, dat voor de zomer moet zijn afgerond met het oog op de veiligheid van de manschappen.
- Brief en quick scan terugkoppelen aan branche.
- Resultaten van onderzoek (uiterlijk juni 2009) inbrengen in NVBR Programmaraden.
- Na de zomer actie op uitvoering van oplossing, strevend naar afronding vóór eind 2009. Ook acties communiceren binnen brandweer (site + direct mail).

Bijlage. Overzicht van de ontvangen reacties

	Geen significante problemen met binnenhuisdekking	Gebruiken DMO en hebben probelemen	Gebruiken (deels) analoog	Testen gedaan	Voornemens over te stappen op analoog
Fryslân		X			
Groningen		X			
Drenthe	Geen reactie ontvangen				
IJsselland	X				
Twente	X				
Noord- en Oost-Gelderland		X			
Gelderland-Midden		X	X	X	
Gelderland-Zuid	X				
Utrecht			X	X	
Noord-Holland-Noord	Geen reactie ontvangen				
Zaanstreek-Waterland		X		X	X
Kennemerland		X			
Amsterdam-Amstelland			X	X	
Gooi en Vechtstreek		X			
Haaglanden		X			
Hollands-Midden	X				
Rotterdam-Rijnmond		X	X	X	
Zuid-Holland-Zuid		X			
Zeeland		X		X	
Midden- en West-Brabant		X			
Brabant-Noord	X				
Zuidoost-Brabant		X	X	X	
Limburg-Noord	X				
Zuid-Limburg	Geen reactie ontvangen				
Flevoland		X			X